

Sygn. akt VU 711/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 grudnia 2013r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje S. S. prawo do emerytury górniczej poczynając od dnia (...) 2013 roku,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz wnioskodawcy S. S. kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 711/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia (...) grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił S. S. przyznania prawa do emerytury górniczej wskazując, że nie spełnił on warunków do jej uzyskania, ponieważ udokumentował jedynie 18 lat, 9 miesięcy pracy górniczej i równorzędnej, w tym 12 lat, 10 miesięcy i 7 dni pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1. Ubezpieczonemu nie zaliczono do pracy górniczej okresu od 1 września 1991 roku do dnia 16 listopada 2006 roku, gdyż stanowiska na których wnioskodawca był zatrudniony nie figurują w zał. nr 2 i nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8). Ponadto do pracy górniczej nie zliczono okresu od (...) listopada 2006 roku do 30 czerwca 2006 roku na stanowisku mechanik napraw samochodowego sprzętu technicznego na oddziale (...) ponieważ brak wyjaśnień zakładu pracy czy wykonywał wówczas takie same czynności jak przed (...) listopada 2006 roku.

Powyzszą decyzję zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy w dniu 23 grudnia 2013 roku, wnosząc o jej zmianę i przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej w wyniku zaliczenia do pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym pracy świadczonej przez ubezpieczonego na rzecz (...) S.A. o. (...) B. w R. w okresie od 1 września 1991

roku do dnia 30 czerwca 2007 roku, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że S. S. w spornym okresie wykonywał prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako rzemieślnik wykonujący prace mechaniczne na odkrywce bezpośrednio na przodku na koparkach i zwałowarkach tj. stanowiska pracy wymienione pod poz. 7 dział III załącznik nr 3 Rozporządzenia.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie VIII U 93/14 uznał się niewłaściwym do rozpoznania sprawy z odwołania S. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Tryb. Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

Na rozprawie pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił co następuje :

Wnioskodawca S. S. urodzony w dniu (...), w dniu 10 października 2013 roku wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-5 akt emerytalnych)

Organ rentowy w decyzji z dnia 2 grudnia 2013 roku za udowodniony do dnia 30 września 2013 roku uznał:

- okres od dnia 28 lipca 1981 roku do dnia 28 kwietnia 1983 roku w wymiarze półtorakrotnym;
- okres od dnia 3 maja 1985 roku do dnia 31 sierpnia 1991 roku;
- okres od dnia 1 lipca 2007 roku do dnia 30 września 2013 roku.

Łącznie organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres 18 lat, 9 miesięcy pracy górniczej i równorzędnej, w tym 12 lat, 10 miesięcy i 7 dni pracy górniczej, z wyłączeniem zasiłków chorobowych oraz dni usprawiedliwionych płatnych.

Do pracy górniczej organ rentowy nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 1 września 1991 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku. Nie uznał również tego okresu jako wykonywanej w wymiarze półtorakrotnym.

(dowód: decyzja z dnia 2 grudnia 2013 roku k. 28 akt ZUS; odpowiedź na odwołanie k. 5-6)

S. S. od dnia 28 lipca 1981 roku jest zatrudniony w (...) (...) o i (...) Spółce Akcyjnej Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów z siedzibą w R. na podstawie umowy o pracę.

Wnioskodawca został przyjęty do pracy w (...) B. w B. na stanowisko ślusarza na okres do dnia 28 kwietnia 1983 roku. W angażach wskazywane było stanowisko ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, ślusarz - mechanik.

W okresie od 29 kwietnia 1983 roku do dnia 3 kwietnia 1985 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. S. S. w okresie od dnia 4 kwietnia 1985 roku do dnia 2 maja 1985 roku korzystał z urlopu bezpłatnego.

Wnioskodawca wrócił do pracy w dniu 3 maja 1985 roku. Otrzymał wówczas angaż na stanowisko ślusarza remontowego na wydziale (...). Do 31 sierpnia 1991 roku jego stanowisko pracy w angażach nazywane było ślusarz remontowy.

W dniu 28 lipca 1996 roku wnioskodawca otrzymał III stopień aspiranta górniczego.

W dniach 16 października 2000 roku do 20 października 2000 roku wnioskodawca odbywał kurs w zakresie szkolenia uzupełniającego zmiany w stosunku do poprzednich typów na ładowarce (...) oraz spycharce – (...), (...), (...).

Od dnia 1 września 1991 roku do dnia 16 listopada 2006 roku stanowisko S. S. zostało określone jako stanowisko mechanika napraw pojazdów i sprzętu technologicznego w terenie na oddziale (...), a od dnia 1 września 2006 roku na oddziale (...) z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy.

Od dnia (...) listopada 2006 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku doszło do zmiany nazwy stanowiska pracy wnioskodawcy na stanowisko mechanika napraw samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce.

Od dnia 1 lipca 2007 roku nastąpiła zmiana nazwy stanowiska pracy wnioskodawcy, które zostało określone jako stanowisko mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku.

Wnioskodawca nadal pracuje na tym stanowisku pracy.

(dowód: podanie k. 2-3 w aktach osobowych część A; pismo z dnia 28.07.1981 roku k. 2 w aktach osobowych część B; karta obiegowa z dnia 28.07.1981 roku k. 3 w aktach osobowych część B; umowa z dnia 28.07.1981 roku k. 5 w aktach osobowych część B; angaż k. 6, k. 8 w aktach osobowych część B; skierowanie do lekarza k. 10 w aktach osobowych część B; wyciąg z książeczki wojskowej w aktach emerytalnych i załącznik do k. 36 w aktach osobowych część B; oświadczenie z dnia 3.05.1985 roku k. 11, k. 13 w aktach osobowych część B; szkolenie BHP k. 12 w aktach osobowych część B; karta obiegowa po powrocie z wojska k. 14 w aktach osobowych część B; umowa o pracę po wojsku z dnia 3 maja 1985 roku k. 15 w aktach osobowych część B; angaże k. 16-18 w aktach osobowych część B; angaż z dnia 2 września 1991 roku k. 19 w aktach osobowych część B; angaże k. 20-21, k. 23, k. 24, k. 30, k. 31, k. 33, k. 34, k. 37, k. 40, k. 43, k. 46 w aktach osobowych część B; wniosek k. 25 w aktach osobowych część B; świadectwo k. 32 w aktach osobowych część B; zaświadczenie lekarskie k. 35, k. 36, k. 42 w aktach osobowych część B; zaświadczenie pracy z dnia 24 czerwca 2003 roku w aktach osobowych część B; pismo z dnia 11 sierpnia 2006 roku k. 45 z załącznikiem w aktach osobowych część B; wniosek o zmianę nazwy stanowiska pracy od dnia (...) listopada 2006 roku k. 49 w aktach osobowych część B; angaż k. 50 w aktach osobowych część B; wniosek o zmianę warunków pracy i płacy z dnia 22 czerwca 2007 roku k. 51 w aktach osobowych część B; angaż k. 52 w aktach osobowych część B; zgłoszenie k. 53 w aktach osobowych część B; angaż k. 56, k. 62, k. 65, k. 67, k. 69, k. 71, k. 73, k. 79, k. 83, k. 86, k. 89 w aktach osobowych część B; zaświadczenie lekarskie k. 63, k. 72, k. 84 w aktach osobowych część B)

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2008 roku określiła, że S. S. w okresie od dnia 3 stycznia 1983 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku pracował stale przez 5216 dniówek jako rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio na przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na koparkach i zwalówkach wykonując prace mechaniczne tj. na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 7 załącznika 3 Rozporządzenia.

Od dnia 28 lipca 1981 roku do dnia 2 stycznia 1983 roku jako mechanik zatrudniony wyłącznie w kanałach wnioskodawca wykonywał prace na stanowisku wskazanym w wykazie A dział XIV poz. 16 pkt 1 Zarządzenia nr (...) (...) z dnia 12 sierpnia 1983 roku.

(dowód: protokół z posiedzenia k. 4 w aktach osobowych część A, k. 9 akt ZUS; protokół k. 5 w aktach osobowych część A; załącznik k. 6 w aktach osobowych część A, k. 12 akt ZUS)

W dniu 30 września 2013 roku (...) z siedzibą w R. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że w okresie zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą:

- od dnia 3 stycznia 1983 roku do dnia 28 kwietnia 1983 roku na stanowisku rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio na przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonujący prace mechaniczne wymienione w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 3 dział III, poz. 7;

- od dnia 3 maja 1985 roku do nadal na stanowisku rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio na przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonujący prace mechaniczne wymienione w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 3 dział III, poz. 7.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej k. 7 w aktach osobowych część A, k. 8 akt ZUS)

Wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia pracował na oddziałach (...) i następnie (...). Są to oddziały warsztatowe. Z oddziału została wydzielona komórka do pracy w terenie, na terenie całej odkrywki, tzw. czołówka. Celem wydzielenia komórki było zapewnienie prewencji utrzymania ruchu kopalni. Całe terytorium odkrywki zostało podzielone na cztery części, każdą część obsługiwała jedna brygada. Zakres prac ustalał przełożony.

Brygada wnioskodawcy zajmowała się naprawą i obsługą sprzętu górniczego technologicznego na terenie całej odkrywki. Brygada była kierowana do naprawy różnych maszyn gąsienicowych pracujących na terenie odkrywki, a znajdujących się na terenie, który został przydzielony przez przełożonego sztygara. Praca była ustalana dzień wcześniej. Wszystkie maszyny na danym terenie odkrywki znajdowały się wówczas pod kontrolą brygady.

Do obowiązków wnioskodawcy należały naprawy maszyn górniczych w tym: wymiana oleju, wymiana filtrów, ogólny przegląd urządzeń, inne drobne bieżące naprawy wykonywane na miejscu – np. naprawa pęknięcia przewodów, smarowanie połączeń ruchowych, montaż i demontaż części maszyn, wymiana pasków klinowych, wymiana węży hydraulicznych, a umożliwiające dalszą eksploatację maszyn lub zapobiegające awariom sprzętu. Wykonywał również przeglądy techniczne maszyn.

Naprawy wykonywane przez S. S. dotyczyły zarówno sprzętu technologicznego i urządzeń górniczych podstawowych znajdujących się na przodku tj. koparek wielonaczyniowych, spycharek, zwałowarkach, jak i urządzeń i maszyn górniczych pomocniczych np. koparek jednonaczyniowych, ładowarek, dźwigów, żurawi terenowych, gąsienicowych, żurawi bocznych, agregatów znajdujących się na sprzężarkach, agregatów prądotwórczych i innych maszyn znajdujących się na różnych poziomach odkrywki na całym jej terenie. Były to maszyny oddalone od przodka około 100-150 metrów. Głównie wnioskodawca zajmował się naprawą i bieżącą konserwacją maszyn pomocniczych.

Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca wykonywał jako ślusarz te same prace mimo zmian nazw stanowiska i zmiany nazwy oddziału.

Wnioskodawca wykonywał pracę na jednej zmianie, nie należał do brygady stykowej i nie pobierał dodatku stykowego, otrzymywał dodatek za pracę na odkrywce.

Wnioskodawca wykonywał swoje prace w pełnym wymiarze czasu pracy, codziennie, nie był kierowany do innych prac, nie pracował w warsztacie, nie naprawiał samochodów. S. S. nie pracował bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach. Nie obsługiwał maszyn górniczych.

(dowód: zeznania B. R. protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2014 roku k. 46v-47 nagranie od minuty 00.04.10 do minuty 00.31.09 płyta CD k. 49; zeznania W. Ł. protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2014 roku k. 47-47v nagranie od minuty 00.31.09 do minuty 00.44.30 płyta CD k. 49; zeznania K. J. protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2014 roku k. 47v-48 nagranie od minuty 00.44.30 do minuty 00.55.38 płyta CD k. 49; zeznania S. S. protokół rozprawy z dnia 29 stycznia 2015 roku k. 93v-94)

Pracodawca prowadził ewidencję pracy wnioskodawcy na odkrywce w postaci dniówek. Były to wykazy prowadzone wyłącznie dla celów ustalenia wysokości wynagrodzenia za pracę na terenie zarówno zwałowiska jak i wyrobiska, tj. na odkrywce.

Pracodawca zaliczał pracę ślusarzy remontowych na odkrywce jako stanowisko mechanika maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce oraz mechanika zatrudnionego w stałej grupie remontowej na odkrywce jako pracę górniczą wg. Załącznika nr 2 do rozporządzenia z dnia 23.12.1994 roku.

(dowód: pismo k. 52-53; wykaz dniówek na odkrywce k. 55, k. 56-60; wykaz stanowisk k. 64-65)

Wnioskodawca w okresie zatrudnienia posiada okresy nieskładkowe - zasiłki chorobowe w okresach:

- od 14 stycznia 1992 roku do 16 stycznia 1992 roku – 3 dni;
- od 29 kwietnia 1992 roku do 30 kwietnia 1992 roku – 2 dni;
- od 9 grudnia 1992 roku do 16 grudnia 1992 roku – 8 dni;
- od 14 lutego 1994 roku do 18 lutego 1994 roku – 5 dni;
- od 5 kwietnia 1994 roku do 11 kwietnia 1994 roku – 7 dni;
- od 13 kwietnia 1994 roku do 20 kwietnia 1994 roku – 8 dni;
- od 20 grudnia 1994 roku do 23 grudnia 1994 roku - 4 dni;
- od 20 marca 1995 roku do 24 marca 1995 roku – 2 dni;
- od 19 października 1995 roku do 25 października 1995 roku – 7 dni;
- od 16 lutego 1996 roku do 21 lutego 1996 roku – 6 dni;
- od 1 maja 1997 roku do 12 maja 1997 roku – 12 dni;
- od 6 maja 1998 roku do 8 maja 1998 roku – 3 dni;
- od 27 maja 1999 roku do 31 maja 1999 roku - 5 dni;
- od 1 czerwca 1999 roku do 22 czerwca 1999 roku – 22 dni;
- od 24 grudnia 1999 roku do 27 grudnia 1999 roku – 4 dni;
- od 21 stycznia 2000 roku do 28 stycznia 2000 roku – 8 dni ;
- od 28 lipca 2000 roku do 31 lipca 2000 roku – 4 dni;
- od 1 sierpnia 2000 roku do 1 sierpnia 2000 roku – 1 dzień;
- od 17 listopada 2000 roku do 21 listopada 2000 roku – 5 dni;
- od 23 listopada 2001 roku do 30 listopada 2001 roku – 8 dni ;
- od 11 lutego 2003 roku do 17 lutego 2003 roku – 7 dni;
- od 3 czerwca 2003 roku do 6 czerwca 2003 roku – 4 dni;
- od 18 czerwca 2003 roku do 30 czerwca 2003 roku – 13 dni;
- od 1 lipca 2003 roku do 9 lipca 2003 roku – 9 dni;
- od 3 lutego 2005 roku do 7 lutego 2005 roku – 5 dni;

-od 7 października 2005 roku do 7 października 2005 roku – 1 dzień;

-od 27 kwietnia 2006 roku do 28 kwietnia 2006 roku – 2 dni;

-od 5 maja 2006 roku do 19 maja 2006 roku – 15 dni;

Łącznie 180 dni.

-od 4 stycznia 2008 roku do 11 stycznia 2008 roku – 8 dni;

-od 5 października 2009 roku do 16 października 2009 roku – 12 dni;

-od 13 stycznia 2011 roku do 14 stycznia 2011 roku – 2 dni.

(dowód: zestawienie dni nieskładkowych k. 23 akt ZUS; k. 8 w aktach osobowych część A)

Sąd Okręgowy

dokonał następującej oceny dowodów i zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1440ze zm.).

Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) ukończył 55 lat życia;

2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Po myśli art. art. 50b w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei zgodnie z art. 50 c ust. 1 pkt 4 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Zgodnie z treścią pkt 32 Załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8) zawierającego wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą takimi stanowiskami są: rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni na stałe na odkrywce przy wykonywaniu bieżących robót montażowych, konserwacyjnych i remontowych: ślusarze, spawacze, elektrycy, mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy, cieśle.

Natomiast stosownie do treści pkt 7 dział III Załącznika nr 3 ww. Rozporządzenia zawierającego wykaz stanowisk pracy, na których okresu w kopalniach węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym osobą spełniającą warunki do uznania jej pracy za pracę górniczą w wymiarze półtorakrotnym jest: rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy mając na uwadze istniejący stan faktyczny i obowiązujące przepisy, należy przyznać odwołującemu S. S. prawo do emerytury górniczej, czy też nie i jakie są tego przyczyny.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż organ rentowy spornego okresu nie zaliczył ani jako pracy górniczej (tj. w wymiarze jednokrotnym na podstawie załącznika nr 2), ani jako pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym na podstawie załącznika nr 3. Wnioskodawca natomiast domagał się zaliczenia tego okresu do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym na podstawie załącznika nr 3, dział III, pkt 7 ewentualnie co podał na rozprawie w dniu 19 grudnia 2014 roku w wymiarze jednokrotnym.

Ocena charakteru pracy wnioskodawcy wymagała przeprowadzenia stosownego postępowania dowodowego, tj. przesłuchania zgłoszonych przez wnioskodawcę świadków celem ustalenia charakteru pracy wnioskodawcy.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny w ocenie Sądu praca odwołującego w spornym okresie od dnia 1 września 1991 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku była pracą górniczą, a faktu tego nie zmienia nieprawidłowe prowadzenie dokumentacji pracowniczej w tym zakresie – skorygowanej przez komisję weryfikacyjną wydaniem w dniu 8 lipca 2008 roku protokołu, a w dniu 30 września 2013 roku świadectwa wykonywania pracy górniczej na odkrywce.

Charakter pracy w tym spornym okresie Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków W. Ł., K. J. i B. R., którzy w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą oraz na korespondujących z nimi zeznaniach wnioskodawcy.

Należy podkreślić, że świadkowie pracowali razem, a zatem dysponują bezpośrednią i szczegółową wiedzą na temat charakteru wykonywanej przez niego pracy. Ponadto świadek W. Ł. był przełożonym wnioskodawcy jako sztygar zmianowy, tym samym doskonale zna zakres obowiązków pracowniczych P. K.. Z przeprowadzonych dowodów wynika jednoznacznie, że w spornym okresie niezależnie od zmiany nazwy stanowiska pracy i oddziału, wnioskodawca od dnia 1 września 1991 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku (podobnie jak przed tym okresem i po tym okresie) pracował przy wykonywaniu bieżących napraw i konserwacji urządzeń i maszyn górniczych jako ślusarz. Naprawa i bieżąca konserwacja dotyczyła zarówno maszyn podstawowych jak i pomocniczych. Przy czym, jak przyznał wnioskodawca i co wynikało z zeznań świadków w większości naprawy, przeglądy i konserwacja dotyczyła maszyn pomocniczych. Świadców i wnioskodawca w sposób szczegółowy opisali czynności jakie wykonywał w trakcie zatrudnienia wnioskodawcy. Naprawy dotyczyły zatem bieżącego utrzymania w ruchu maszyn podstawowych i pomocniczych na terenie odkrywki oraz zapobiegania ich awariom. Wszystkie te czynności wnioskodawca wykonywał na terenie całej na odkrywki tj. na terenie zwałowiska lub we wkopie. Wnioskodawca bowiem pracował w brygadzie tzw. czołowce, w terenie, a nie w warsztacie. Z tych względów prace te były ewidencjonowane jako dniówki. Wnioskodawca otrzymywał również dodatek za pracę na odkrywce.

Jednocześnie ze spójnych i jednoznacznych zeznań świadków oraz wnioskodawcy wynikało, iż wnioskodawca nie pracował w brygadzie stykowej i nie pobierał dodatku stykowego. Jego praca nie była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie w przodku. Nie była to również praca bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach.

Z powyższych dokonanych ustaleń faktycznych oraz dokonanej oceny materiału dowodowego wynikało zatem, iż w spornym okresie tj. od dnia 1 września 1991 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku S. S. wykonywał pracę górniczą, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. łącznie 15 lat, 10 miesięcy. W tym okresie wnioskodawca przebywał na zwolnieniach lekarskich 6 miesięcy, zatem **staż pracy górniczej ww. okresie wynosił 15 lat, 4 miesiące.**

W ocenie Sądu przy tym wnioskodawca wykonywał pracę górniczą, o której mowa w pkt 32 załącznika nr 2 ww. Rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 roku.

O uznaniu konkretnej pracy za pracę górniczą zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym – zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego – decyduje charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika, a nie treść umowy o pracę łączącej go z pracodawcą ani nazwa zajmowanego stanowiska pracy określona w angażach czy zaświadczeniu o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych (por. wyroki SN z dnia 25 marca 1998 roku, II UKN 570/98; z dnia 22 marca 2001 roku, IIUKN 262/00; z dnia 2 czerwca 2010 roku, I UK 25/10; publ. LEX). Nie mają również znaczenia zakładowe wykazy stanowisk oraz protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone stanowisko.

Należy tym miejscu również podkreślić, iż zgodnie z powołanym wyżej art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353), przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej półtorakrotnemu przeliczeniu podlegają tylko okresy pracy górniczej wykonywanej "w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych". Wykaz stanowisk pracy wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154).

Z zestawienia powyższych przepisów jednoznacznie wynika zatem, że nie każda praca wykonywana na odkrywce, nawet w obrębie przodków eksploatacyjnych na stanowiskach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. powinna być kwalifikowana jako zaliczana w wymiarze półtorakrotnym, albowiem wykładnia przepisów załącznika nr 3 do tego rozporządzenia dokonywana w oderwaniu od unormowania ustawowego prowadziłaby do sytuacji, w której każdą pracę górnika kopalni odkrywkowej pełnioną na terenie wyrobiska należałoby uwzględnić w takim korzystnym wymiarze.

Jako prace wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 r. mogą być bowiem uznane tylko takie czynności wykonywane przez górnika, które jednocześnie spełniają warunki przepisu art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. bezpośrednio są związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, tj. takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. I

UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 r. I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, (...) 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; opubl LEX).

Dla oceny zatem, czy ubezpieczony S. S. pracował na stanowisku uprawniającym do przeliczenia spornego okresu pracy w wymiarze półtorakrotnym, istotne znaczenie miał przede wszystkim rodzaj powierzonej mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych) i miejsce ich wykonywania.

Z niekwestionowanych ustaleń, dokonanych przez Sąd oraz akt osobowych wynika, iż ubezpieczony w spornym okresie pracował przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydawczych jako ślusarza (a zatem wykonywał prace górnicze o których mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy), prace te jednakże wykonywał na terenie całej odkrywki, nie tylko w przodku. Prace wnioskodawcy zatem nie wyczerpywały przesłanek wskazanych w art. 50d ust.1 pkt 1 ustawy. Wnioskodawca bowiem nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio w przodku przy urabianiu i ładowaniu urobku czy przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących, jak również nie była pracą rzemieślnika zatrudnionego na koparkach, zwałowarkach, wykonującego prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń. Czynności ubezpieczonego nie były związane wyłącznie z wykonywaniem pracy przodkowej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a ubezpieczony nie udowodnił, że wykonywał prace przodkowe przez cały sporny okres jak to ustaliła Komisja Weryfikacyjna. Z ustaleń faktycznych wynikało również, że ubezpieczony nie dojeżdżał stykowo, gdyż pracował w systemie jednozmianowym stąd nie można było ustalić na podstawie dniówek stykowych ilości pracy ubezpieczonego w wymiarze półtorakrotnym. Przyjęcie ogólnej tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu, a następnie rekultywacją wyrobisk i zwałowisk, (związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W orzecznictwie SN kwestionuje się zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego, zauważając, że nie do zaakceptowania jest zapatrywanie, żeby miejsce przodka rozciągać na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojecie przodka straciłoby swe znaczenie i tym sposobem nie można zaakceptować definicji "przodka", która wynika z opinii naukowo-technicznej i obejmuje wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego. Prace w przodku są to zatem prace związane z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopaliny. (wyr. SN z 5 maja (...), I UK 395/10, L.; por. też wyroki SA w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014 roku, IIIAUa 1121/13,LEX; SA w Katowicach z dnia 19 sierpnia 2009 roku, IIIAUa 984/09, LEX, SA w Katowicach z dnia 30 stycznia 2013 roku, IIIAUa 832/12,LEX; SA w Katowicach z dnia 28 czerwca 2013 roku, IIIAUa 1952/12,LEX).

Z tych przyczyn brak było możliwości ustalenia, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę przodkową skoro pracował na terenie całej odkrywki i wykonywał głównie prace poza przodkiem.

Niezależnie jednakże od powyższego z poczynionych ustaleń jednoznacznie wynikało, iż praca wnioskodawcy była pracą górniczą, jednakże określoną w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy, tj. przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych jako praca rzemieślnika zatrudnionego na terenie odkrywki przy wykonywaniu bieżących robót montażowych, konserwacyjnych i remontowych jako ślusarza. Materiał dowodowy w postaci akt osobowych, zeznań świadków i wnioskodawcy jest w tym zakresie jednoznaczny, spójny i jednolity.

Skoro zaś organ rentowy niesłusznie nie zaliczył wnioskodawcy okresu 15 lat i 4 miesięcy do pracy górniczej po doliczeniu tego okresu (nawet przy zaliczeniu jako jednokrotnego) wraz z uwzględnionym przez organ rentowy okresem pracy górniczej (18 lat, 9 miesięcy pracy górniczej i równorzędnej, w tym 12 lat, 10 miesięcy i 7 dni pracy górniczej) łącznie wnioskodawca posiada wymagany okres ponad 25 lat pracy górniczej.

Reasumując według oceny Sądu odwołujący S. S. spełnił wszystkie przesłanki wynikające z treści przepisów dotyczących prawa do emerytury górniczej, a mianowicie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwalające na przyznanie mu prawa do tego świadczenia.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.